Додаток до „Буковини“.

Ч. 49. Чернівці, дня 2. (15.) грудня 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

РУСКА РАДА

Народна газета.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Лист із Відня.

— Гей, пане Озірний! Шо таке пани зашуміли? Ци не хоче їм хто якої кривди заподіяти?

— Не дай Боже! Але то лише задумав президент мінїстрів предложити радї державній справедливий закон виборчий до обраджeня!

— Ти як, вони не хочуть справедливого закону?!

— Боять ся того, бо вони доси жили все лише кривдою народу.

— А тож як?

— От як. Возьмім на пр. наш край Буковину. Третина краю в руках церковного фундушу, третина в руках **150** дїдичів а лиш третина в руках **сїмсоттрийцять тисячів** широкого народу. Тих 150 дїдичів разом з фундушом панують і жиють з двох третин землї цїлого краю, а ми, сїмсоттрийцять тисяч недїдичів, мусим себе і свої дїти годувати, лиш з одної третини землї цїлого краю, тай тримати податками цїле цїсарство.

— Ов, це не добре! Чуєш стара?! Алежбо чикайте, пане Озірний, абим і ми не зробили кривду. Таже, вибачайте і пани платять податки.

— Не бійте ся, я їм кривди не вчиню, кобим лиш міг кривду від нас і наших дїтий відвернути! Пани платять податки, але лиш якусь часть того, що ми платимо. Рещту мусим ми за них платити.

— Ви жартуєте?!

— Жартую? А ви чули, аби з дїдичів стягали килтуялу на громадске, як з нас і з найбіднїйшого здерають, аби панам добре їхало ся по громадских дорогах та безпечно стало ся в громадї!? Ви чули, аби на пана наложували хоть ґрейцар на довжности за шпиталї? А ви не знаєте, що дїдич на школу найбільше лиш пятину того платить, що з нас кождий платить? А ви не знаєте, що на церкву дїдич обовязаний лиш третину того платити, що з нас кождий платить? А за то має він ще право нам попа призначувати, такого як єму треба а не як ми потребуєм, що попа годуєм і церкву отримуєм?

— Доста, доста пане Озірний! Вибачайте, я не похопив ся — от старий немічний мужик! А із моєї старої вже таки нема нїякої помочи. Але, скажіть, з ласки своєї, яким же це правом стало ся? Таже закони для всїх однакові!

— Ох, старий, старий, як ти жиєш на сьвітї? Як в мишачій дїрі! Таже ті закони як раз ті пани поробили. Тож і ті закони такі справедливі, як вони самі. Сеж паньскі закони!

— Не гнївайте ся. Я, правда багато не знаю. Алеж рівно знаю, що ті закони самі пани не робили. Таже в радї державній і в соймі, де всї закони роблять, сидять і наші депутати. Так стара? А що ви тепер на це?

— Та так, сидять. Але кого висилали ви передом туда до Відня і до сойму на свого заступника, на пр. з Кіцманьского та Вижницкого повіту, не дїдича, покійного Зоту?

— Це правда.

— Ну, видите! Дїдичі висилали на своїх депутатів найхитрійших дїдичів, а мужики на своїх заступників також дїдичів. Таким способом було

і в раді державній і в соймі все більше дідичів. Чиж диво, що закони, які там враджували, виходили все на користь дідичів а на кривду народу?

— То такої?

— Такої, любенький. Тай на тім ще не конець. Вони уложили закон виборчий так, що нарід по селах не сьміє свого депутата вибирати просто так як вони свого, але мусить вперед кілька людий — на 500 душ все одного чоловіка — вибирати, а ті вибрані (виборці) мусять іти до староства тай там аж віддавати свій голос на свого депутата.

— А цеж зле?

— Дуже не добре. Бо з усїх сїл зберають ся лиш яких сто виборцїв в старостві. Половину тих виборцїв не тяжко дідичам підкупити, а як би нарід по всїх селах голосував таки просто на посла а не вперед на виборцїв, то не можна би кілько багато народу підкупити, як лиш яких 50 до 60, значить більшу половину виборцїв, що мають за всї села в бецирку свій голос віддавати.

— Слухай, стара, не швиндай ся, бо!.. прости нї Боже! Це страх цїкаве, що пан Озірний вповідають. Но, а щож стало ся? Чого зашуміли ті пани так дуже тепер?

— Тому, бо президент мінїстрів заповів, що предложить послам в радї державній новий справедливійший закон виборчий.

— І це їх так заболїло?

— Не лиш це. Далеко прикрійше для них то, що новий закон мав би не лиш ту кривду скасувати, але і ту, що тих кілька дідичів після старого закону мають право вибирати собі окремо велике число своїх дідичівских депутатів.

— А цеж шо, не справедливо? Таже кождий най має собі таких своїх заступників, які єму любі.

— Нї не справедливо. Бо ми дїти одного Бога і одного маєм цїсаря. Ми платимо однаково податки грішми і кровію. Ба, ми платимо ще тяжші податки а війско складає ся із стотисячів наших дїтий а не з кількох дідичівских паничиків. Чомуж мають дідичі окремо своїх дідичівских послів вибирати? Чому не цїлий нарід разом, як разом платимо податки та разом рекрута шлем до асентерунку!

— Абисьте тревали! От що може стара забита голова! Нїчого не розуміє. То як, прошу вас? Після того нового предложена президента мінїстрів мали би всї села, всї міста, всї купцї тай всї дідичі разом і спільно тай просто на **спільного** депутата голосувати?

— Так: разом, спільно, просто на спільного посла.

— Але чикайте, не гнївайте ся, що моя стара голова ще спитає. А гож не буде дідичам таки троха кривди? Таже нарід з них нїкого не вибрав би.

— Чому нї? Най старає ся кождий дідич з народом щиро, жичливо і згідно жити, тай нарід узнасть тото. Нарід вибере того на свого заступника, в котрім добачить щирого члена громади. А чому би не міг ним і дідич бути? Де написано, що дідич-пан мусить бути противником, визискувачем, ба ворогом громади, як се майже всюда до тепер водить с". Біда в тім, що їм з народом спільно жити не хоче ся! Вони привикли громаду і нарід лиш визискувати і тому страшна їм зміна закону виборчого і тому зашуміли вони так дуже на ту заповіджену зміну і сичать тепер на президента мінїстрів як гадє.

— Ей Господи!

— Ой так, так. Вони тепер роздумують день і ніч, яким би то чином повалити того мінїстра. Повзають ся, швиндають ся і троюдять. Думають, як впаде мінїстерия, то впаде і той заповіджений закон. А як нї, то лагодять ся змінити той закон так, аби все вони на верх вийшли.

— А тож можливо?

— Можливо. От угорский маґнат, Андраші, каже, що він згодив би ся вже на то, аби робітники по фабриках мали право вибирати послів, лиш мужикам не можна позволити вибирати: загалом, просто (безпосередно), рівно і тайно!

— А він шо, сказив си?

— Нї, він не сказив си, лиш рад би, щоби мужик нидїв, був вічним невільником паньским. Так само бажають і пани в Галичинї, польска шляхта, що жиє вже ві-

ками з кривди так руских як і польских мужиків.

— Не дочикане їх.

Тай я так кажу. Але Бог знае, що буде. Злі духи не сплять. Треба й нам не спати, а голосно добивати ся: загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя. Як постоють і мужики так різко за свою правду, як се робітники показали 28. листопада у Відни, де їх двістатисяч рушило перед раду державну, то не поважуть ся тоті пани тепер так страшно кривдити хлїборобів, які годують і утримують цїле цїсарство. *Озірний.*

Алекс. Ґн.

Пісня.

Гей нїкому так не ґоре,
як наймиту тому,
що виробив свою силу,
сам не знае кому.

Люди ним ся наробили,
а навіть без плати.
Де виробив свою силу,
не знати, не знати.

В ріднім селї наробив ся,
лихо му платили,
хиба тільки одежинов,
що вже ї зносили.

Та деж твоя наймиточку,
та де твоя сила?
На богацких нивах, полях
там мене лишила.

Д. 3./12. 1905.

Бунти в росийскім війску.

Здае ся, що нинї вже не може бути й сумнїву о тім, що армія росийска, тота останна підпора царя самодержавія, розбита зовсїм на революцийні табори а тим самим і ослабла дуже значно, коли таки й не зовсїм упала. Річ певна, що цїла армія росийска розпала ся нинї на дві великі части: революцийну, котра в ріжних сторонах держави викликуе бунти, і вірну теперішному правительству, котра ще не відказала послуху властям державним. Як велика есть сила одної і другої части, і котра евентуально взяла би верх, годї нинї певно сказати; але в виду того, що революцийний рух запанував як в маринарцї так і в сухопутній армії, в лїнїйних полках і ґвардиї, в артилериї і саперах, можна припускати, що більша часть росийскої армії есть революцийно настроена. Що бунти серед войска проявили ся доси в ріжних сторонах европейскої Росиї як в Севастополи, Киïві, Воронїжи і т. д. з більшою або меньшою силою, о тім знае ся вже досить докладно; годї навіть спамятати всї ті місцевости в европейскій Росиї, де збунтували ся ґарнїзони. Але що дїе ся в Сибіри, а головно в Манджуриї, о тім мало доси було звістно. Аж тепер надходять звідтам застрашаючі вісти. Серед цїлої майже 400-тисячної армії запанував дух революцийний. Можна собі подумати, що буде, коли тота армія верне в рідні сторони! А що мусить вернути чи по доброму чи насильно, о тім нема сумнїву і тодї піде певно на бік народу добою із старими кривдниками. Найновійші депеші з далекого всходу рознесли страх не лиш по Росиї, але по цїлій Европі. З Петербурга через Льондон наспіла слїдуюча вість: Росийске мінїстерство війни одержало страшну вість з Манджуриї. Цїла армія манджурска в повній ворохобни. Ґенералів і старших офіцирів увязнено! Віденьска півурядова часопись „Fremdenblatt“ одержала через Париж таку телеґраму з Шанґаю: Манджурска армія заявила ся за революциею. Многих офіцирів убито. Велике число низших офіцирів прилучило ся до збунтованих вояків. Поодинокі полки прогнали своїх командантів і вибрали собі нових проводирів. Войско хоче за всяку цїну вернути до Европи. Про саму ворохобню поки що нема ще докладних вістий. До Daily Telegraph-у донесено лише, що ворохобня вибухла була в ночи з 29. на 30. падолиста. Відділ кавалериї ґен. Мандаринова впав був в ночи до Харбіна та обсадив касарню, в котрій були збунтовані вояки і арештував 300 бунтівників. Вірні войска серед темноти стріляли до себе. Остаточно ворохобники обступили зі всїх сторін відділ Мандаринова і мимо стріляня

з мітралєз поступали дальше наперед. Тимчасом в ріжних сторонах міста вибух огонь. В перших годинах досьвіта лежало на улицях самих Росиян 400 убитих або ранених. Від тої пори рабунки і убийства повтаряють ся що ночи. — Новійші вісти кажуть знова таке: Коли ґен. Мандаринов впав до Харбіна, приказав о скілько можна уникати бійки, а зато змусити ворохобників, щоби вийшли із своїх криївок. Він вислав людий зі смолоскипами до міста і казав їм підпалити всї касарнї і доми, де знаходили ся ворохобники, з виїмкою приватних домів. Перепуджені жителї міста гадали, що то ворохобники підпалили місто і почали з криком утїкати зі своїх хат. Ворохобники були зовсїм несподївано заскочені. Многі з них мусїли вискакувати крізь вікна, а кавалєрия убила на місци яких 3000 людий. Огонь обняв цїле місто, а в загальнім заколотї не знали вже вірні войска, хто приятель, а хто неприятель і так стріляли одні до других, товариш до товариша. Опісля удало ся ворохобникам за помочию машинових карабінів здесяткувати кавалєрию і таки зовсїм еї окружити, при чім вірні войска помагали, не знаючи що і для кого роблять. В тій порі прийшла поміч для ворохобників. Що дальше стало ся, о тім нема ще близших вістий.

Алекс. Ґн. Україна.

Де степи широкі, кургани-могили,
Там славні гетьмани, в славу ся вповили.
Вповили ся в славу враз із козаками,
Із війском добірним, слáвними полками.

Де трава шовкова, могили накрила,
Там кровця козацка, землю сполонила,
За хрест і за віру, за славу і волю,
За матїр Вкраїну, та за красшу долю.

В північ на могилї, кобзар думу грае,
За ним пугач сумно, сумно десь гукае,
От-тут, лежить слава, козацка на віки,
От-тут лежать славні, України дїти!

Д. 24./11. 1905.

Робітнича біржа в Парижу.

Робітнича біржа є то заведенє, де сходять ся робітники ріжного роду як мулярі, прачки, рубачі, малярі і т. д. і чекають, аж доки їх не закличе хто до роботи. Давно не було в Парижу такої біржи, а робітники сходили ся на певних площах і вичікували на своїх хлїбодавцїв під голим небом нераз серед дощу і студени. Розуміє ся, що не кождий діставав зараз роботу, лише деякі, а більша часть мусїла стояти деколи цїлий день та дзвонити зубами. Щоби поліпшити долю робітничого стану і дати захист бездомним нуждарям, згодила ся по довгих перепонах рада мійска в Парижу призначити на ту цїль осібний будинок і обіцяла вибудувати коштом міста новий, великий. Призначений на те будинок складав ся з 21 кімнат, в котрих містило ся тільки 70 бюр ріжних заводових товариств, а прочі товариства, з котрих 216 вписало ся до біржі, чекали на новий будинок. Пізнїйше закупило місто площу за більше як мілїон франків і вибудувало нову біржу за меньше як два мілїони франків. В партері находить ся величезна саля зборів для 3.000 душ а по боках маленькі салї. На другім поверсї є добре вибрана бібліотека і саля, де відбувають ся відчити. Найважнїйшою частию сего заведеня є 153 роздїлених по 4 поверхах товариских кімнат, де той, що пошукує робітника і той, що шукає роботи, зголошують ся у урядника дотичного заводового товариства. Під салею зборів находить ся в сутеренах ще друга саля, де сходять ся безробочі ріжного роду і мають вигідний захист, коли передше мерзли на вітрі і дощи. Робітнича біржа отворена що дня також в неділї і сьвята від 6. години рано до півночи. Ось як старають ся иньші держави про долю своїх робітників! У нас ще дуже далеко до того. У нас перший лїпший підпанок, що ледви накриє плечі якою ниткою, дивить ся на мужика та на робітника, як на худобину. Правда в послїдних часах в виду робітничого руху стало й австрийске правительство ладити закони для поліпшеня долї робітників, але й те треба сказати, що

тут йдуть в рахубу робітники фабричні й промислові, а рільні робітники, як були, так остають і на будуче без права і захисту.

Що нового чувати в сьвіті.

Рускі посли до ради державної, що творять „Руский клюб“ відбули три засїданя, на котрих явили ся майже всї члени клюбу. На них полагоджено непорозуміне, яке настало межи п. Яворским з одної сторони, а Барвіньским і д-ром Гладишовским з другої сторони, наслїдком внесеня інтерпеляциї п. Яворским в справі переслїдуваня галицких „Січий“. Пп. Барвіньский і др. Гладишовский заявили, що они противні були тїй інтерпеляциї лиш з огляду на еї форму в деяких частинах. Показало ся, що в уставі клюбу була прогалина, котру тепер усунено в той спосіб, що на дальше член клюбу не може вносити інтерпеляциї або ставити внесене, хоч би лише в своїм імени проти волї парляментарної комісиї, взглядно клюбу. Посли Олекс. Барвіньский і др. Евг. Гладишовский лишили ся в „Рускім клюбі“ на дальше. Сего вимагає добро руского народу, для якого рішати ме ся так важна справа як виборча реформа, яку хотїлиб наші вороги покрутити на нашу шкоду. Клюб уповажнив свою голову посла Романчука промавляти в тїй справі іменем клюбу в дебатї над заявою мінїстра президента. Відтак вибрано комісию, в якої склад увійшли пп. Романчук, Барвіньский і Н. Василько, котра має правительству предложити потреби і жаданя руского народу в Галичинї і на Буковинї в справі виборчої реформи. Отся комісия вже й переправляла в понедїлок через цїлу годину з мін. справ внутрішних ґр. Біляндом-Райдом. Справа виборчої реформи — повторюємо ще раз — для нас нечувано важна, бо галицкі Поляки й буковиньскі заїлї Нїмцї мають велику охоту удерти у нас з декілька мандатів через відповідне сфабриковане виборчого закону. Саме з огляду на заповіджену правительством реформу виборчу постановили рускі посли сим разом голосувати за буджетовою провізориєю, хоч нам дїє ся всюди сила кривд. В палатї в дискусиї над провізориєю буджетовою має промовляти посол Н. Василько. На нарадах зобовязано членів клюбу як найпильнїйше являти ся на засїданях палати послів, щоби успішно заступати інтереси руских виборцїв.

Збір Українцїв в Петербурзї. Дня 28. падолиста відбула ся спільна нарада двох українських товариств — товариства імени Т. Шевченка для запомоги убогих студентів з України, що вчать ся в висших школах в Петербурзї, і товариства для видаваня українських книжок. На сїм зборі ухвалено оснувати зединене просьвітне українське товариство імени Т. Шевченка, котре повинно поставити собі за цїль: економічний і культурний розвиток українського народу через заводжене всяких шкіл, почавши від найнизших до найвисших, дальше через орґанїзацию книгарень, біблїотет, читалень і т. п., вкінци через видаване книжок і власної часописи.

Угорскі Волохи бурять ся. Мадярскі ґазети нотують вісти о дуже ворожім настрою волоского населеня против Мадярів. На граници арадского і гуніядского комітату мають селяни в тамошних селах лагодити ся вже навіть до кровавих нападів на двори. Фактом є, що в Арадї властитель якоїсь фабрики закупив значне число револьверів та узброїв ними всїх своїх робітників.

Убите б. російского мінїстра війни ґен. Сахарова. За знущане над мужиками погиб ґен. Сахаров від жіночої кулї. Про его убите доносять з Саратова: Сахаров їздив недавно тому по селах, де вибухли були селяньскі розрухи а межи тими й в Саратовскій ґубернїї. Разом з ним їздив також і ґубернатор та відділ козаків. Сахаров, приїхавши до якого села, кликав до себе селян і питав: Признаєш ся до рабунків і підпалу? — Нї, ваше превосходительство — відповіли всї. На то Сахаров: Козаки, беріть его! Козаки, що звичайно були пяні, кидались зараз на селянина і страшно над ним збиткували ся, катували на смерть. Особливо страшно збиткували ся над селянами в Ковашинї, де між иньшими побили чотирох дуже

старих людий. Сахарова звичайно не було при таких сценах, але він перебував недалеко в домі війта. Отже партия революцийна видала за то вирок смерти на ґен. Сахарова а виконане его повірено якійсь молодій, дуже хороший женщині, що належала до тої партиї. Она з'явила ся в помешканю ґен. Сахарова в домі ґубернатора і сказала, що хоче з ним видїти ся. Коли увійшла до комнати, стрілила три рази до ґен. Сахарова і всї три кулї поцїлили его в голову. В кілька хвиль опісля Сахаров не жив. Убійниця була зовсїм спокійна і еї відставлено до арешту.

Із Сїчового руху.

Із Дорошівців.

Отворене пожарничого й ґимнастичного товариства „Сїч" в Дорошівцях відбуло ся, мимо всяких перепон і трудностий зі сторони начальника і прочої чесної компанїї сїчових ворогів, дня 26. листопада с. р. о год. 3. по полудни і на злість кириянникам випало не аби як. На се сьвято зійшло ся величезне число місцевих і стороньских людий, щоби звеличити своею присутностию се сїчове торжество. З інтелїґенциї явили ся Ярослав Весоловский і Антін Греник, делеґати „Союза Сїчий" з Черновець, др. Г. Кобиляньский з женою, секретар Циґанюк, надучитель Зуґаевич, учитель Альбота з Заставни і уч. Яцїв, а також із місцевої інтелїґенциї прибули учитель Руснак з женою, що коло „Сїчи" найбільше потрудив ся, а опісля прибув на місце отвореня також і місцевий парох о. Никитович. Гостий очікувала нетерпеливо на місци збору велика товпа народу. На брамі оквітчаній зеленю і украшеній сино-жовтими фанами, привитали господарі гостий хлїбом і солию, на що п. Весоловский зложив сердечну подяку за так щирий привіт, беручи поклін хлїбом-сілю не до себе, а до великої ідеї мужицкої едности і сили. Опісля удали ся гостї до стодоли, де мало відбути ся отворене. Збори відкрив тимчасовий кошовий, учитель Руснак і запропонував вибрати др а Кобиляньского на сїчового батька, а панию Кобиляньску на сїчову матку, на що зібрані згодили ся одноголосно. Опісля вибрано секретарем зборів А. Греника. Після того забрав голос Яр. Весоловский, виясняючи в своїй довгій промові значїне і задачі „Сїчий" і виводячи їх ісорию на Буковинї. Обяснивши докладно статут товариства, вказав п. Весоловский ясними примірами ще й на сумне економічне й просьвітне положене наших селян і взивав їх до едности й працї, бо лише таким способом власними силами зможуть видобути ся з неволї й ярма своїх ворогів.

Опісля наступив вибір старшини, в склад котрої увійшли слїдуючі члени: кошовий: Тодер Руснак, учитель; осаул: Григорій Гуцуляк; писар: Міхай Анака; учитель: Іван Вігнан Петрів; скарбник: Юрій Кіндзірский; І. читар: Василь Вігнан; II. читар: Григорій Павчук; III. читар: Іван Малик; IV. читар: Ілля Воробець; хорунжий: Іван Малик Н.; сурмач: Михайло Ватаманчук. По виборі і по відповіднім промові вручили сїчовий батько й мати відзнаки старшинї, яка серед оплесків народу зложила свої обіти.

Опісля витали новозаснована „Сїч": кошовий Мацкуляк з Юрківців, А. Греник від тов. укр. студ. „Сїч" в Чернівцях і кошовий з Погорилівки.

Відібравши від членів рядових новозаснованої „Сїчи" присягу, подякував кошовий уч. Руснак присутним гостям за участь, почім сїчовий батько замкнув збори. Гостї відсьпівали народний гимн „Не пора" і „Ще не вмерла" і серед сьпівів і сердечного пращаня розійшлись домів.

Отсї збори останутъ ся на довго в памяти Дорошівских селян, які своею витревалостию вже й тепер показали, що нїкому не дадуть ся збити з правого шляху. В „Сїчи" стануло вже тепер 180 членів, нехайже вони тільки виповняють устав товариства, слухають своеї старшини, а нїхто не зможе зломити сили правдивонародної просьвіти і орґанїзациї, не то двірниківска шкарлятина й кацапскі розпої.

Гість.

ВСЯЧИНА.

Від Редакциї. Останними часами дістаемо багато дописий, в яких містять ся жалоби то на громадскі управи, то на по-

одиноких людий, але всї они без підпису, або підписані видуманими іменами. Всім тим, що такі відважні, що нападають других з поза плота і то правдоподібно неправдою, скажемо, що їх дописий не будемо містити. В часописи містимо лиш правду і за неї готові й потерпіти. Вороги, бачите, й за правду процесують ся з нами, як ось недавно шубранецкий двірник Павлюк, що мусїв від скарги відступити! Але для неправд писаних трусами й боягузами у нас місця нема, бо на то чоловік має совість і честь, аби других не чорнив, не кажучи вже про суд! По друге просимо наших дописувателїв писати 1) читко, 2) чорнилом і 3) лише по однім боцї паперу і 4) о скілько можна широко, щоб було де поробити поправки! По трете, най нїхто не звертає ся з орудками, які не мають з редакциєю нїчо спільного, бо ми не маємо анї обовязку, анї часу, аби їх полагоджувати. З тої самої причини най нїхто не домагає ся від нас листовних відповідий і порад у всяких справах, бо на тото є або адвокати або центральні видїли поодиноких руских товариств або рускі посли а згл. „Національна Рада Русинів“ в Чернівцях.

Панове Громада! Не забувайте за віче в справі загального голосованя, яке відбуде ся д. 17. о 2. год. попол. у Вашківцях.

Велике народне віче в справі загального голосованя відбуде ся дня 19. с. м. (в день „Сьв. Николая“) в 2 ій годині по полудни в сали читальнї „Рускої Бесїди“ в Р а р а н ч у з отсим порядком дневним: 1. Загальне право голосованя. 2. Наше полїтичне положенє. — Дорогі братя! Настала важна хвиля, від якої залежить цїле наше бути або не бути, вся будучність руского народу! Тож зійдїть ся сотками на се віче, щоби заявити, якого права виборчого хоче руский нарід і підняти грімкий голос проти паньских заходів, які хотять тото право пошахрувати. Прибувайте! — Комітет: *Дмитро Миронюк, Трїфон Лупул, Николай Кіронда, Василь Родич.*

Позір! Про медалї заслуги для членів охотничих пожарничих і ратункових товариств: Цїсар призначив рішенєм з дня 24. листопада с. р. для кождого члена товариства охотничого пожарничого і ратункового як прим. наші „Сїчи“, що служив щиро і вірно цїлям свого товариства через 25 лїт, почесний медаль. Він зроблений з бронзу 3·2 цм. широкий і має на однім боцї погруде цїсаря, обведене лавровим вінцем. На другій сторонї є щит викрашений полуміню з надписею XXV також обведений лавровим вінцем і описано словами: „Fortitudini et perseverantiae“ (хоробрости і витривалости). Сю відзнаку дістають через дотичні власти краєві члени згаданих товариств всїх країв Австриї, заступлених в радї державній. О неї мають право убігати ся через старшину, також служащі заводових товариств пожарних, що сповняли через 25 лїт щиро свої обовязки. Таким способом віддав цїсар всїм пожарничим і ратунковим товариствам можність наглядно відзначувати своїх членів за їх неутомиму працю коло охорони людского добра, а через то як найдовше придержати їх в службі загалу. Се рішенє нехай буде наглядним доказом для ворогів і противників „Сїчий“, що і на найвисшім місци високо цїнять тих, що старають ся о загальне добро цїлого люду і не шкодують своєї працї і труду, ба навіть і здоровя, щоби тільки помочи в прикрій, непорадній хвилї свому ближному. Наші „Сїчи“ не істнують ще 25 лїт і члени сих товариств не мають тепер права убігати ся о згадані відзнаки, але се стане ся колись по 25 лїтній службі, тож повинен кождий старати ся і дбати о ті товариства! Хоч і се повинен собі кождий пожарник тямити, що не відзнаки є тут міродайними, але сьвідомість щирої працї і самопожертвованя для добра загалу, яка є для чоловіка найбільшою нагородою! Тому ж і при сїй нагодї кличемо до Вас дорогі братя Сїчовики, не забувайте на свої обовязки і держіть ся на кождім кроцї тої присяги, яку Ви зложили перед Сїчовим батьком і старшиною, служити вірно і щиро свому товариству Сїчовому по старому козацькому звичаю, не зважаючи на ворожі перепони, ба й на пакости, яких зазнають наші товариші особливо в повітї заставнецкім.

Продаж молока по реставрациях зелїзничих стаций. На предложене мiнїстерства рiльництва розпорядило мiнїстерство зелїзниць, щоби по реставрациях зелїзничих стаций продавано молоко i иньшi молочнi продукти. А позаяк конечнiсть вимагає, щоби доставляло ся лише добре молоко i то в вигiдний спосiб (пр. в малих фляшках, евентуально навiть зi склянкою до питя), то було би пожадано, щоби продуценти порозумiли ся з реставраторами та продавали молоко в вiдповiдний спосiб вздовж зелїзниць.

Росийскі страти в росийско-японьскій війнї. Пiсля докладних обчислень виходить, що Росия потерпiла в послїднiй страшнiй вiйнї такi страти: Вбитих i пропащих без вiсти було 1700 офiцирiв i 83 тисячi рядових, ранених було около 4.500 офiцирiв i 123 тисячi рядових. Майже така сама скiлькiсть покинула боєвi лави через недуги. Iз за ран i недуг померло 800 офiцирiв i 27 тисяч рядових салдатiв. Загалом виносили росийскi страти, не числючи тисячiв .бранцїв, 360 тисяч рядових i 12 тисяч офiцирiв. I за що погибло та безконечна скiлькiсть люду? За що пролили вони свою кровцю по манджурских пустарях?

Енерґічний двірник. Ориґiнальний випадок лучив ся оногдї в зах. Галичинї. Новий iнспектор податковий в Н. Санчи, Опольский, поручив екзекуторам енерґiчне стягане податку. Другого дня оден з екзекуторiв поїхав в тiй справi до села Пороня. По кiлькох годинах повернув до п. iнспектора i донiс єму, що двiрник того села казав єму винести ся i в товариствi присяжного вiдослав єго аж до границї села. Сего ще не бувало i хто знає, до чого було би прийшло, як би справа не була вияснила ся зараз другого дня. Двiрник з Пороня донiс урядово, що з причини лютуючої в селї шкарлятини не дозволив екзекуторови фантувати людий, бо тим чином мiг би екзекутор рознести помiсть по селї. На кiнци свого донесеня замiтив енерґiчний двiрник, щоби екзекутор не важив ся скоро приїздити, бо в потребi появить ся в селї i тиф.

Всїх довжникiв, що ще не поплатили довгу за ґазету просимо вирiвнати залеглости, бо даром часописї висилати не можемо хочби тому, що вона нас самих прецї коштує грошi! Хто довгу не заплатить сам, з того ми належнiсть стягнемо! Най нїхто не звикає на „дурничку“ бо то перший степень до хрунївства. Грошi адресуйте так: *Адмiнїстрация „Руської Ради“ — Чернївцї, Петровича 2.*

Вже вийшов

буковиньский православний

КАЛЄНДАР

на рiк 1906

з богатою календарскою, iнформацийною i лїтературною частию, до того великий гарний

„Стїнний календар“.

Оба календарi разом коштують лиш 60 сотикiв, з пересилкою 70 сотикiв.

Замовленя в друкарни „Руської Ради“ в Чернївцях ул. Петровича 4.

Члени „Руської Бесiди“, що пришлють вкладку на рiк 1906, дiстануть оба календарi i дальшi видання даром. Вкладка селян i мiщан виносить **одну** корону на цїлий рiк.

ДОБРI КАСИ!!

Хто хоче забезпечити добре свої грошi або дорогоцїнности, най удасть ся до фабрики кас **M. Adlersflügel, Wien, I. Franz Josefs Kai 27,** котрої вироби огнетревалих кас оказали ся скрiзь найлїпшими. Робимо особливо уважними каси райфазеньскi, що можуть бути в сїй фiрмi найлїпше обслуженi. Каси Adlersflügel-а побирають майже всї буковиньскi i другi краєвi каси райфазеньскi i скрiзь висказують ся про них добре. В виду того, що каси сеї фабрики суть добрi, поручає їх i „Селяньска Каса“ всїм нашим касам як найлїпше.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию вiдповiдає IВАН ЗАХАРКО.
З друкарнї „Руської Ради“ в Чернiвцях, пiд зарядом Iв. Захарка.